

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA:

ANY LIV - 2675

Barcelona, 3 d'Octubre de 1930

La Censura censurada

Casa BASTIDA

Passeig de Gràcia, núm. 18; Telèfon núm. 15247 :: :: BARCELONA

Gran Basar de Sastreria Sistema Nord-Americà

Barcelonins: L'Exposició suava ha fet que Barcelona adquirís el títol d'Urbs de primera magnitud. Cal que els barcelonins, per tal de correspondre a tal honor, vesteixin amb la més refinada elegància. Aquells a qui per la seva posició social no és possible d'arribar a aquest refinament, cal que comptin amb la CASA BASTIDA, la qual els resoldrà el problema del ben vestir, a preus a l'abast de totes les classes socials.

La nostra actuació és una contínua modernització per a ella; liquidem a qualsevol preu totes les existències de temporades passades. I en el ram de Camiseria, Sastreria i Capelleria, oferim els més refinats gustos iniciats a París i Londres.

Nota d'alguns dels nostres articles:

Camises blanques, des de 3,95 ptes. Calçotets, des de 1,95 ptes. Americanes esport, des de 20 ptes. Guardapols, des de 5,95 ptes. Capells, des de 7,95 ptes. Gorres, des de 0,95 ptes. Cinturons, des de 0,95 ptes. Lligacames, des de 0,50 pts. Mitjons, des de 0,50 pessetes. Mocadors, des de 0,50 pessetes.

NOTA: Els de fora de Barcelona podran servir-se de la nostra casa trametent-nos 50 cèntims en segells i rebran els nostres catàlegs, figurins i un sistema especial per a prendre's la mida

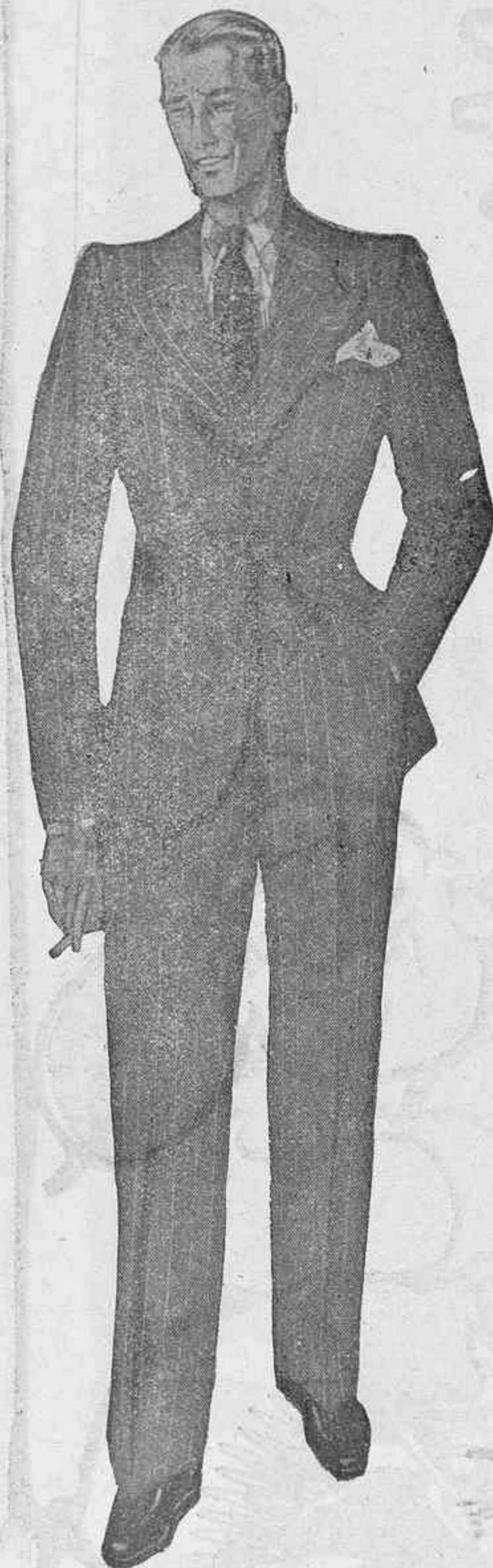
Som els comerciants de sastreria detallistes més formidables i som els campions de la rapidesa, confeccionant tota mena d'encàrrecs en 4 hores

Exhibim en moderns maniquins tots els models que hem portat de París i Londres.

Formidable col·lecció en Panyeria, tant en gust seriós i clàssic com en novetats una mica exagerades de la moda actual, als següents preus:

Vestits i abrics a la mida a 50, 75 i 100 pessetes, i fets per a portar-los de seguida a 20, 30 i 40 pessetes. Pantalons, des de 5, 10 i 15 pessetes, i a mida a 20, 30 i 40 pessetes. Smokings, Fracs, Levites, Jaquetes de caçadors i pantalons Bricks, Tennis i Golf, tot a preus inversemblants. Trinxeres i impermeables, des de 15 ptes. En Camiseria: Creació «Dernier Cri», Camises i Calçotets. Païames, des de 5 pessetes. Per a mida disposem d'un monstruós assortiment de Zèfir, Popelin, seda i semi-sedes.

Obsequiem els nostres clients amb segells d'estalvi de la Caixa de Pensions i altres sorprenents obsequis

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Per fi! *Per fi ens han deslligat. Per fi ens han tret la mordassa. Per fi se'ns n'ha anat la Censura. Que no torni! Amb la Censura L'ESQUELLA DE LA TORRATXA hi ha passat estones molt desagradables, fins s'hi ha barallat més d'una vegada. El senyor Milans del Bosch no ens deixava parlar de la Primavera ni de la Monyos. — ¡No sabem pas què hi veia! — A més del llapis roig hem sofert moltes i suspensions. Als homes de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, amb la Censura i la intel·ligència dels encarregats d'exercir-la—la Censura, no la intel·ligència—, ens hi han sortit cabells blancs.*

Moltes vegades havíem enviat caricatures d'una innocència paradisiàca, i el censor les havia llapissat per creure-les terriblement subversives. Ací en van unes quantes. En tenim més, moltes més. En tenim tantes, que podríem publicar-ne un tom més gruixut que el de la "Espasa".

Però, vaja, creiem que amb aquestes ja quedareu contents.

Francesc Macià

RANDESC MACIÀ ha passat unes hores a Barcelona. Hi entrà pel mateix procediment que en va sortir: secreta i misteriosament. El pas per la frontera pirenenca no té secrets pel senyor Macià. En aquests set anys darrers ha tingut tanta enyorança de Catalunya, que ha vingut mantes vegades a les muntanyes dels Pireneus francesos a apropar-se i sentir vora seu l'olor de

la pàtria invisible. Es inútil que li neguin l'entrada. Francesc Macià tornarà a Barcelona. ¿Tornarà? ¿Potser ja hi és? ¿Estan segurs que aquell home alt, prim, amb cabell blanc i de pas segur que vàrem veure ahir, a quarts de set, no és ell? ¿Voleu dir que no hi és? Francesc Macià, no seria res d'estrany, tornarà a passar la frontera, tornarà a passejar per les Rambles, i el seu nom tindrà tal poder de suggestió, que la força policíaca de l'Estat li tindrà més por que a qualsevol agitadoret.

¿Quin és, doncs, el poder d'aquest home de setanta-un any, que té la virtut d'excitar de tál manera la força pública? ¿No havíem quedat que les forces que el seguien eren quatre exaltats, fills espuris, quan no quatre ximplers? ¿Es que a un Estat de vint milions d'habitants, que, per boca del seu cap de Govern, diu que posseeix forces públiques amb metralladores, gasos lacrimògens, "tanques", etc., els pot fer por el pas d'un home de setanta-un any pels carrers de Catalunya?

Si el senyor Macià és, políticament, un no ningú, si les forces polítiques que ell dirigeix són, segons els adversaris, quatre nois que no tenen vot; si el "cas" polític del senyor Macià no representa res en la vida del poble, ¿per què s'ha fet amb ell l'absurd jurídic més extraordinari que es pot realitzar contra un ciutadà? ¿Per què s'ha facilitat la fuga, amb tota comoditat, a un reclamat per la justícia militar i per un afer tan transcendental com el complot de Garraf? ¿Per què no se l'ha retingut? ¿Es que això vol

dir que el senyor Macià és un perill a Barcelona, encara que estigui tancat a la presó? ¿Es que això vol dir que és millor, per a la tranquil·litat del país, que el senyor Macià segueixi a Brusselles? Però, ¿és que ja estan segures, les autoritats, que Francesc Macià no torna a ésser a Barcelona? Perquè jo no sé pas qui deprimeix més el valor elemental de la pàtria, el de la dignitat, si els que, com digué Alcalà Zamora en el míting de Madrid, abduquen en la sobirania estrangera la sobirania nacional, convertint el país en un d'aquests Estats balcànics que no podria viure sense la intervenció política del "Foreign Office" o del "Quai d'Orsay" i la dictadura econòmica d'unes banques que, amb l'excusa que els concedeix vida econòmica, exploten les riqueses naturals i mantenen les petites nacions de l'Orient proper en un estat de domini o de colònia, segons la venalitat dels seus governants, o la ximpleria dels seus caps estatals; o bé aquells que en un retorn a la història volen redreçar un tros de terra donant-li una autoritat pròpia, perquè l'autoritat reflex no ha sabut resoldre, ni amb Constitució, ni amb Dictadura, l'elemental deure de tot polític: organitzar un Estat en el qual tots els ciutadans no sentin la necessitat d'allunyar-se'n.

El senyor Macià és, doncs, un perill. Un perill evident que cal sotstreure de la circulació. Això vol dir que el senyor Macià no és un home sol; això vol dir que el senyor Macià no és l'exaltat al qual ningú no fa cas, perquè crida, sinó l'home que ha sabut reflectir un veritable estat d'opinió pública i que, pel fet de la seva presència, pot evidenciar-lo.

El que no es pot admetre, és que lo més baix de la Premisa madrilenya, aquell orgue periodístic dictatorial, fet de roba bruta i de ximpleria, d'imbecilitat i d'immoralitat, parli d'En Macià com en parla. Perquè llavors caldrà creure que tots els herois que l'any 1808 que no es volgueren sotmetre a la venda d'un país, també eren el que ara diuen que és En Macià. De certs homes, quan se'n parla, s'ha de saber ben bé el que es diu. No passen cada dia fronteres homes com Francesc Macià.

Nosaltres no ens hem cansat de dir que no sentim el separatisme; que no en som; però aquests actes contra figures representatives ens acosten de cop i volta a aquells versos de Maragall que, en parlar de l'atracció de la terra conqueridora, diu:

"Si la terra catalana no t'hagués conegut mai!"

FRANCESC MADRID

GLOSSARI

REAPARICIÓ D'UN NOM

Aquestes nits de berbena, com ha passat altres anys, hi ha hagut toros. Això no tindria res d'estrany ni nosaltres ho comentariem si en aquestes corrides nocturnes no hagués reaparegut Llapissera, torero còmic que, en temps no llunyans, havia tingut grans èxits a Barcelona.

Podriem desviar aquest glossari vers la relació misteriosa que hi ha entre la nit i el toreig còmic. Perquè ja haurcu notat que la major part d'aquestes moixigangues, d'aquestes "charlotades", es celebren de nit. Però aquest punt, avui, no ens interessa.

Més que la festa en sí, ens interessa el torero, aquest torero: Llapissera. Llapissera és un home genial, un artista, que ha sabut donar una titlla d'humorisme a aquesta cosa tan tràgica que és el toreig. Nosaltres sentim per Llapissera la profunda simpatia que sentim per tots els humoristes. Hi hagué una època que tanta admiració teníem per Llapissera com per Mark Twain i Calvo Sotelo. No mancàvem a cap corrida de les que donava Llapissera. Fins, si ens haguéssim atrevit, li hauríem demanat un retrat dedicat. N'hem vist tants d'ell, i ens els hem mirat amb tanta enveja!

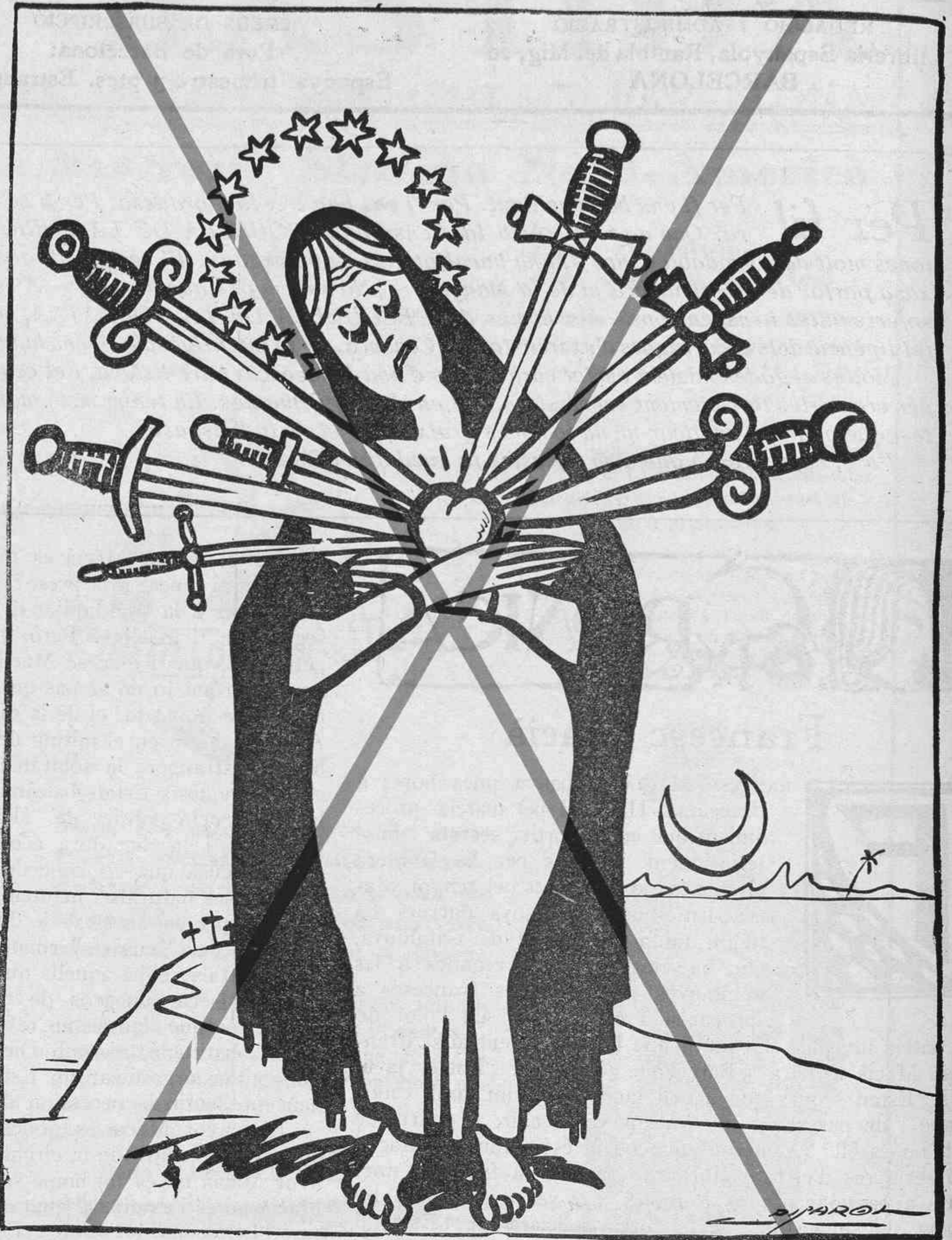
Però de sobte, amb l'adveniment de la dictadura — a. f. p. — Llapissera deixà de treballar, s'eclipsà, desaparegué. Això ens neguitejà, ens inquietà. Passàrem dies de gran angúnia. Què passava? Què s'havia fet de Llapissera?

Senzillament: s'havia retirat perquè no li deixaven posar-se aquest nom de Llapissera, i ell, amb aquest nom, s'havia fet la fama, el cartel, la reputació. Sense aquest nom, Llapissera no era res.

Però, i ¿per què no li deixaven usar? Tan subversiu, tan terrible era? Tan durament atacava aquest nom la dictadura? Tant la feia enutjar?

El cas és que hom prohibí a Llapissera que usés aquest nom, que era de la seva absoluta propietat, car ell se l'havia triat. Un acte més de despotisme de la dictadura.

Ara, però, Llapissera ha ressuscitat. Es veu que, per aquesta resurrecció, era necessària la dictadura.

LA DOLOROSA

* * *

Des de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA i en forma d'oració civil, faig un prec per les ànimes d'aquells desventurats secretaris d'Ajuntament de poble que, davant de l'anunci del cop d'Estat, sentiren enrogir les seves galtes i, per temor de deixar un mal nom als fills, tingueren l'honor de suïcidar-se.

Aquella pobra gent que, perquè havia fet unes pesetes amb les quintes o amb qualsevol negoci de caràcter municipal, es sabé llevar la vida, encara no ha tingut successors en el moment actual.

Es coneix, doncs, també, que la gent d'aquella hora tenia una vergonya i una dignitat inversemblables.

ELS VINT-I-CINC ANYS TEATRALS DE JOSEP SANTPERE

El passat dimarts, dia trenta, fi del mes de setembre, Josep Santpere—el còmic, indiscutiblement, més popular de la nostra terra—, complí els seus primers vint-i-cinc anys d'actor professional. I diem els primers, perquè desitgem que, almenys, en celebri els segons. I consti que no li perdonaríem que ens fes quedar malament en el nostre desig.

Per a molts—els molts que ell ha aconseguit portar al teatre—, Josep Santpere és l'home que fa riure, l'home que surt en calçotets, l'home de la rumba d'"Els Allotjats".

Però Josep Santpere és quelcom més que això, encara que el fer riure ens sembli una gran cosa, obra de màxima bondat per a la qual hom necessita una màxima intel·ligència. Josep Santpere és l'actor destacat del nobilíssim Teatre Intim d'Adrià Gual, l'actor estudiós i singular del vell, del desaparegut Teatre Principal. No tot han estat vodevils carregats de sal i pebre, no tot ha estat sortir en calçotets. Josep Santpere ha estat el magnífic intèrpret de "Joventut de príncep", "El barber de Sevilla", "L'ordinari Haenschel", "Els teixidors de Silèsia", "La intrusa", "Com les fulles", "La festa dels reis", "L'avar", "El malalt imaginari", "La malalta fingida". Es a dir ell ha ajudat eficaçment a aportar al català el teatre de Shakespeare, Molière, Goldoni, Beaumarchais, Meyer Forster, Happtmann, Giacosa, Maeterlinck. Ultra haver estrenat obres de tots els autors catalans, des de Guimerà a Alfons Roure. Menys pantomima ha fet tots els gèneres que hom coneix al teatre: tragèdia, drama, melodrama, comèdia de costums i totes les altres variants de la comèdia, sàinet, farsa, paròdia, vodevil, òpera, sarsuela, opereta...

Va començar—ja havia començat feia temps, però no, com llavors, amb títol de professional—el 30 de setembre de 1905: al Teatre Còmic i amb "El pobre Valbuena", "La casita blanca", "El húsar de la Guardia" i "Cambios naturales". L'any 1906 passa al Principal, als "Espectacles-Audicions Graner". Encara hi és en 1908, quan estrena "Joventut de príncep", "Sherlock Holmes", etc. 1909: opereta, al "Nuevo", que ja començava a ésser vell. 1910: no es mou del "Nuevo", però hi fa vodevil, de costat amb la Xirgu, la avui "eminente actriu", admiradora de Benavente i de l'ex-secretari de l'Exposició. 1911-12-13: opereta al "Nuevo". 1914: Teatre Principal, fent català i castellà. 1915: opereta a la "Sala Imperio". 1916: "L'auca del senyor Esteve", al Victòria. 1917: opereta al Nuevo. 1918-19-20: vodevil al Nuevo. Del 1921 al 1930—i que duri!—: vodevil i drama popular a l'Espanyol.

Josép Santpere és, doncs, un home que ha treballat de ferm i de valent. Ara ha celebrat les seves noces d'argent amb el teatre. Nosaltres, per bé d'ell, nostre i del teatre, desitgem assistir a les seves noces de plati

VIRAI.

ALERTA, COMPANYS!

Una imatge en colors, publicada en un dels darrers números del nostre setmanari, ha tingut la virtut d'indignar el senyor Rucabado.

—Es una provocació — deia — que suscita les iras eternals. En un poble catòlic com el nostre, mereix un càstig terrible i exemplar.

Ignorem si amb la seva bíblica amenaça, l'estrenu defensor de la moral ortodoxa crida contra la nostra Redacció el foc del cel... o els "legionarios" de l'Albiñana.

Ens diuen, però, que, aquests dies, Rucabado, amb cuirassa i espasa, ensenya la instrucció, al camp de la Bóta, a una vintena d'armats!...

Llegim en un diari d'anuncis:

"Dos señoras viudas, religiosas, jóvenes y de buena familia, se casarían con caballero en buena posición."

La poligàmia en marxa, senyors. Confessem, però, que, en aquest cas, la culpa és tota de les dones...

"—No estamos en Carnaval" —ha dit el senyor Despujol.

Nosaltres creiem, en canvi, que de Carnaval, ho és tot l'any...

MEDICINA

Dos amics es troben. Parlen. I de què han de parlar, si no del "sanyó" Albiñana?

—Aquest home es farà famós!—diu un d'ells.

—I quan ja no ho esperava, quan no ho havia aconseguit amb la medicina.

—Però qui és aquest Albiñana?

—Jo crec que és un renovador.

—...?

—Sí, senyor: com altres metges maten els malalts amb recepta, ell vol matar els bons a garrotades!

DE VERMELL A NEGRE...

Tothom sap que Mussolini era, abans d'instaurar el feixisme, socialista anàrquic. En aquells temps fou expulsat de la República Suïssa com a indesitjable. Però ara ja no és indesitjable. És més aviat *El Deseado*, com aquell cèlebre rei d'Espanya...

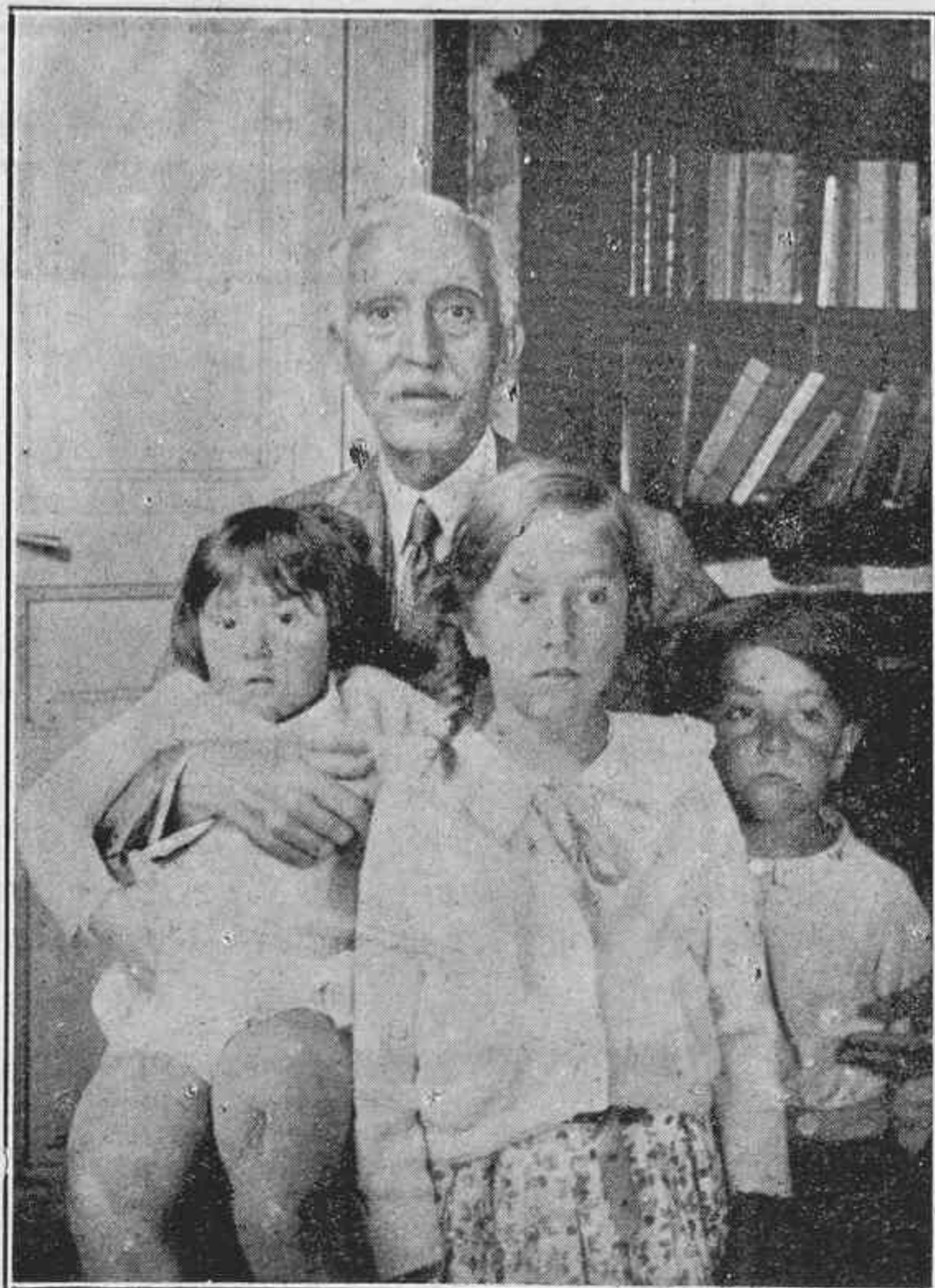
El llenguatge del senyor Mussolini, amb tot, no ha canviat gaire. "Val més una bomba — deia quan duia camisa vermella — que cent discursos".

Ara diu, si fa no fa, el mateix. Però si aleshores no tenia més que bombes, ara té canons i metralladores i fusells i avions i vaixells de guerra...

D'ençà que s'ha posat la camisa negra, no és, tal volta, revolucionari. Però és més perillós.

Caldrà canviar-li novament la camisa i posar-li'n una de més forta. Groga, vermella o negra, tant-se-val! I aleshores potser estarem segurs.

Dia 7 **Diada del Llibre**
Visiteu la nostra llibreria.
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20.

FRANCESC MACIÀ

que oficialment no ha vingut a Barcelona. Però que, com sap tothom, hi ha vingut.

Llibres! Llibres!

Ja ha tornat la Festa del Llibre.

Català: Pensa que un llibre és un vot.

Tants llibres catalans com compris, són tants vots que poses en la urna del veredicté popular.

Si l'any passat es vengueren llibres catalans per valor de 150.000 pessetes. Aquest any cal doblar la xifra.

Es precis que demostreu que la cultura catalana és un fet viu.

Que no és quelcom esmorteït o d'arxiu.

Que tots aquests que parlen de la cultura catalana són quatre savis obscurs que s'entretenen comptant les teranyines dels nostres Arxius i Biblioteques. No.

Cal demostrar que cada ciutadà del carrer porta un llibre català a la mà.

No us oblideu de comprar un llibre. Un llibre català.

I abans de fer la tria, penseu que un llibre català també deu ésser un llibre liberal. Cal liberalitzar Catalunya. Cal donar-li un nou esperit. Cal que Catalunya sigui ben republicana i ben progressiva. I per això no res més eloqüent que comprar llibres d'aquells escriptors de la vostra corda.

Un llibre és millor que un vot.

Compreu llibres catalans.

El dia de la Festa del Llibre ha d'ésser per Catalunya un dia de festa major de la Cultura Catalana.

Dimarts dia 7

DIADA DEL LLIBRE

L'anormal normalitat

I

No sabem pas quin concepte deuen tenir certes persones — i no diem personalitats, perquè entenem que l'adjectiu no els escau — de les coses normals. Ens fan creure que per ells una línia recta és una circumferència, i que els ous s'assemblen a les castanyes.

Un senyor governador d'una de les "províncies" catalanes es passeja els periodistes dient-los que l'arribada d'un home, d'un veritable home, és un "bluff". I els seus deixebles, vulnerant les lleis que deuen ésser els primers en acceptar, ajuden a fugir a un reclamat de la justícia.

Per tots aquests funcionaris que han trepitjat la lletra del Codi de la Injustícia, sols hi ha un camí: la gran guillada. (Pel·lícula rabiosament sonora).

II

Sant Miquel, patró de la Barceloneta i dels pops (U. P.), ens ha portat la supressió de la censura. Després de vuit dies de fer la Premsa barcelonina el paper més ridícul que registra la història, el governador l'ha tret. Però ha estat precis que un diari català s'hagi descarat amb ell i no hagi complert les seves ordres.

I nosaltres preguntem: ¿Per què el dia que va treure's la censura a tot arreu menys a Barcelona, no va redreçar-se tota la Premsa de la "província" i va negar-se a les pretensions del governador?

"La Publicitat" ha estat la darrera víctima de la censura del governador civil (?) de Barcelona, el manresà Ignasi Despujol i Sabater.

III

Un míting republicà ha reunit a la plaça de braus de Madrid trenta-cinc mil persones.

Evidentment, els que diuen que la monarquia espanyola està més consolidada que mai, tenen pa a l'ull.

Però, amatent el govern, ha prohibit la publicació dels discursos dels oradors.

Hi ha, o no hi ha censura?

Es de difícil respondre, ja que, per una banda, ens fan creure que l'han tret i surt de trascantó.

L'època de Carnaval, que ha d'immortalitzar l'eminent general Despujol, està de moda.

Com podíem esperar un Carnestoltes tan anticipat!

IV

França, la republicana, la defensora de les llibertats, ha ajudat al segrestament de Macià. Els policies de la República veïna han cooperat amb els espanyols a portar a l'exili altre cop el gran patrici.

I França ha oblidat, una vegada més, que Macià és l'avi d'aquells voluntaris que, a milers, varen donar la vida per la llibertat que es defensava en els seus camps, ara fa dotze anys.

Està clar! Qui es recorda de l'any 1914 al 1918, en ple 1930, quan un català, el més ferm dels catalans, el que estima més la llibertat, li és lliurat com un vulgar criminal!...

França no es recorda dels catalans, però els catalans es recordaran de la França de 1930.

Taula de cafè

Com en aquells anys apassionants del procés de Montjuïc, qui més, qui menys, se sent un xic revisionista. Els obrers, les esquerres, les professions liberals, els catalanistes, etc.; és natural. La burgesia que emparà tota l'obra del Directori i de la Dictadura, quan aquest limitava l'expansió espiritual del país, també voldria revisar l'obra financiera, pressupostiva, "de control comercial", etcètera. Tothom voldria rectificar la part que el perjudicava. Tothom es penedeix, una mica, d'haver, un dia o altre, dit, entre amics:

"—Jo, per principi, no hi estic conforme amb la Dictadura; però fa coses, fa coses... Les carreteres, l'obra cultural, l'obra de beneficència, etc..."

I mentre es deia això, es titllava d'incultes a homes com Giménez de Asúa, com Miquel d'Unamunio, com Ortega i Gasset, etc., que honoren un poble i una cultura; s'allunyaven de la terra nostra homes com En Massó i Llorens, aquell enyorat amic ple de vitalitat, de força intel·lectual, de voluntat catalaníssima; com En Ventura Gassol, com En Carner-Ribalta, com En Daniel Cardona i tants d'altres; es desfeia el sentiment pairalista, políticament parlant, i es desfeien les organitzacions estatals que

constitucionalment havien adquirit la personalitat política suficient per a representar una voluntat colectiva com la Mancomunitat de Catalunya.

Hi havia carreteres, grans obres, construccions magnífiques; però hi mancava aquell sentiment espiritual que precisa per tal que tota obra sigui forta i invulnerable.

Ara són molts els amics que s'acosten a la taula de cafè amb un aire de pidolador romàntic, dient:

"—Home, jo hi vaig ésser perquè la vida és molt dura..."

"—Tothom té els seus compromisos, i jo en tenia molts..."

"—Ja veurà; encara que hi fos materialment, moralment, no sentia res del que em voltava..."

"—Les coses que he evitat jo, amb la meua intervenció, pel fet d'ésser-hi..."

Tot això no vol dir res. Són excuses lamentables. No en calen. La posició de "no cooperació" era la més digna. I si hi han cooperat, ha estat per la seva pròpia voluntat; perquè ningú els hi obligava. I, d'obligar-los-hi, hi havia la posició d'un Bernis, per exemple, que podia ésser imitada.

(Aquest article fou censurat)

EL RETORN A LA NORMALITAT

—No valdria més dir-ne el retorn a Bèlgica?

Sant Güell, comte i màrtir

Mai no hem dubtat de la bona fe del nostre elogiats Alcalde. Es un home que la possèeix amb tanta Josi, que temem, d'un dia a l'altre, siguin les seves preocupacions causa d'algun contratemps. Si persisteix a preocupar-se tant de Barcelona, l'haurem de declarar Sant i Màrtir.

Hi ha que veure com treballa per la tranquil·litat de Barcelona i les hores que perd per a posar solució als problemes que entrebanquen la nostra vida quotidiana.

Ara mateix ha estat a Madrid. Amunt i avall, sense parar, sense gana de menjar, no dormint les hores que li exigeix la seva rànica noblesa, treballa de ferm per a la beneficència, les subsistències i la nivellació del pressupost.

Ell i aquesta llumenera que es diu Maynés s'han proposat salvar la nostra ciutat, i a fe que ho aconseguiran. Això no vol dir que entre viatges i salvavides hagin de gastar una milionada... però ens salvaran!

Capricis i paradoxes

EL MICROBI FEIXISTA

El perill d'un feixisme a la península és una cosa que a molts els fa somriure: el doctor Albiñana? Va, un Mussolini de percalina! El governador de Barcelona? Un bon senyor! quan hom ha pogut dibuixar amb una disfressa de Pierrot. Berenguer?... Massa fred i massa calculador, per esdevenir un energumen de raça. Martínez Anido, el més perillós? I incapaç d'una paraula tèbia que entusiasmi o que commogui ningú...

No; l'home que pot posar-se al davant d'un moviment feixista, avui, no el coneixem. Vol dir això que no existeix? No pot presentar-se d'un moment a l'altre? Fixem-nos que per esdevenir cap del feixisme, no es necessita ésser una mentalitat precisament; que no es necessita una gran preparació política... I els estímuls per a la seva aparició es troben per tot arreu. Ací i allà esclaten guspites del feixisme més autèntic. L'assalt de la Redacció del setmanari madrileny "Nosotros" n'és una de les més representatives; la segrestació de Macià per la policia, una altra; el to mateix de les nostres primeres autoritats n'és ben bé d'essència feixista: no és mai l'home de lleis qui parla. Es sempre el soldat, l'espasa a la mà, que fins es pot mofar de l'adversari encadenat per la llei de jurisdiccions i altres lleis. Tot això és feixisme pur!

Es veu que els pobles llatins portem el microbi feixista a la sang. Car, en definitiva, ¿què és el feixisme, més que una forma de govern de generalada de l'absolutisme i de la intransigència? En lloc d'abrandar fogueres, manipular, més baixament, més covardament, amb l'oli de ricí. Si l'Espanya inquisitorial fa un cert tuf de carn cremada, la Itàlia de Mussolini fa fortor d'excrements... Es la única diferència que hi ha entre una i altra península.

No fa molt, Carles Soldevila, en un article, volia demostrar que el basc tendeix a un govern personal i a un

règim de força. Citava el cas d'unes quantes personalitats brillants que es decanten, en el moment actual, per la dictadura. Però s'esdevé això només que a Bascònia? N'està segur el subtil escriptor? Ja no es recorda de les fogueres que li preparen i li atien, per a ell mateix, els Rucabado, els Montoliu, els Josep Maria Junoy i els Josep Maria Capdevila i sequaços? ¿Es que hi ha en el país basc vocacions més fortes d'inquisidors que les d'aquests senyors? Llegiu les fulles que redacten. Els silencis tàcits d'unes les posen al costat del Govern civil de Barcelona. S'entén per tot el que els convé. Són dos dogmatismes que s'estantolen recíprocament i s'emparen. Quant a la cridòria dels altres, és al costat dels "legionarios" del doctor Albiñana, on els posen. Rucabado i els seus, no s'estan de preconitzar un règim d'estaques, de repressions exemplars...

Ah!, no, amic Soldevila; no és tan sols a Bascònia que hi ha un revifament d'absolutisme. El microbi feixista està en una prodigiosa activitat en tota la península. La foguera, l'oli de ricí, l'estaca i les metralladores, tot és preparat contra els liberals.

Cert que la reacció liberal és també més forta que mai. Que mai com avui a Espanya la consciència ciutadana no ens ha semblat tan desperta. I el moment és decisiu. La monarquia, acorralada pel republicanisme, no té altra sortida que el feixisme. I el feixisme és amb els braços oberts que, sense recatar-se'n, l'espera.

DOMÈNEC GUANSÉ

Cançó de tot temps

Als italians se'ls ha prohibit les obres de diversos autors estrangers i particularment algunes de Gorki, Turgue-nef, Dostoiewski, Gogol, Tolstoi i Jack London, pel fet que, com les esmentades obres es venen a preus molt baixos, pot deduir-se que es llancen al públic amb un fi de propaganda dissolvent.

Els qui regeixen Itàlia temen que, si bé les obres d'aquests autors, en molts aspectes, no estan conformes amb l'ortodòxia bolxevista, els comunistes moscovites han trobat enginiosos de contaminar les races llatines amb l'esperit de nihilisme i de revolució en que s'inspiren aquelles obres.

Ai caram de caram! Cada dia més, aquells senyors d'allà dalt—o d'allà baix—ens fan més gràcia i ens en fan potser—i sense potser—perquè ens hi han caigut.

Estem seguríssims que els propòsits d'aquells senyors són dels més bons. Tan bons com els que tenien els eclesiàstics del segle XVII.

Naturalment, que, a nosaltres, el que passa a Itàlia no ens interessa; però això no vol dir que no ens faci gràcia, com ens en faria, per exemple, l'esguardar un dirt-track-tista corrent darrera una fada amb el flabiol sonant.

Ves qui els hi havia de dir a Dostoiewski, Turgue-nef, etcètera, que els seus llibres portessin tanta malura! Ai caram de caram!

Abans, però, d'acabar, se'ns acut una pregunta: ¿Voleu dir que si aquelles obres es venguessin a "preus molt alts" s'hauria pres aquesta mesura?...

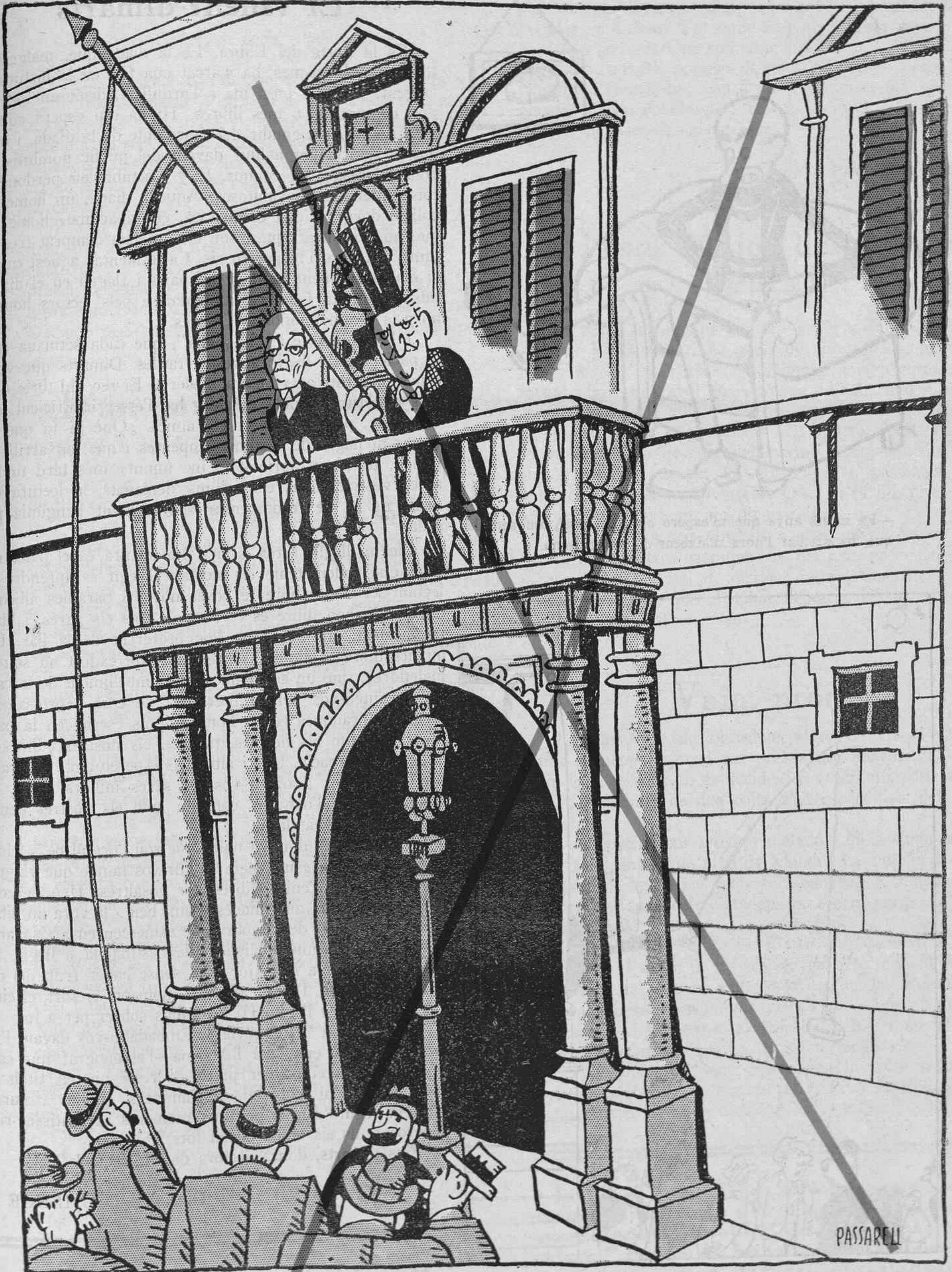
Nosaltres creiem que sí, i ho creiem perquè ens sembla que no són els efectes revolucionaris el que els dona malsde-cap, sinó, més que tot, el nihilisme, únic somni intranquil·litzador dels ortodoxos de totes les èpoques.

V. FORCADA OBIOLS

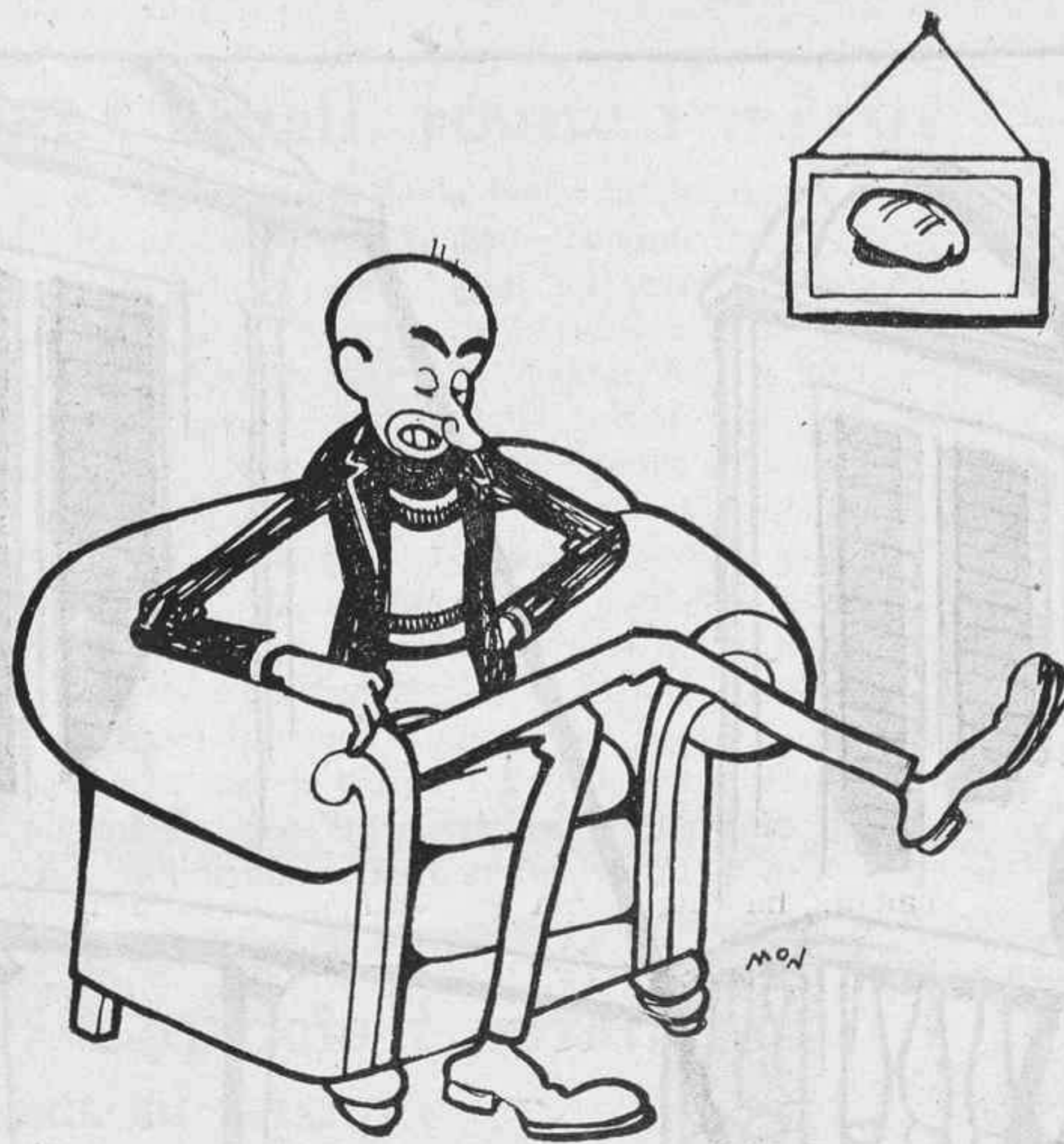
(Aquest article fou censurat)

Hipòlit Làzaro el gran tenor, l'artista aplaudit per tots els públics del món, ha volgut col·laborar en la Diada del Llibre.

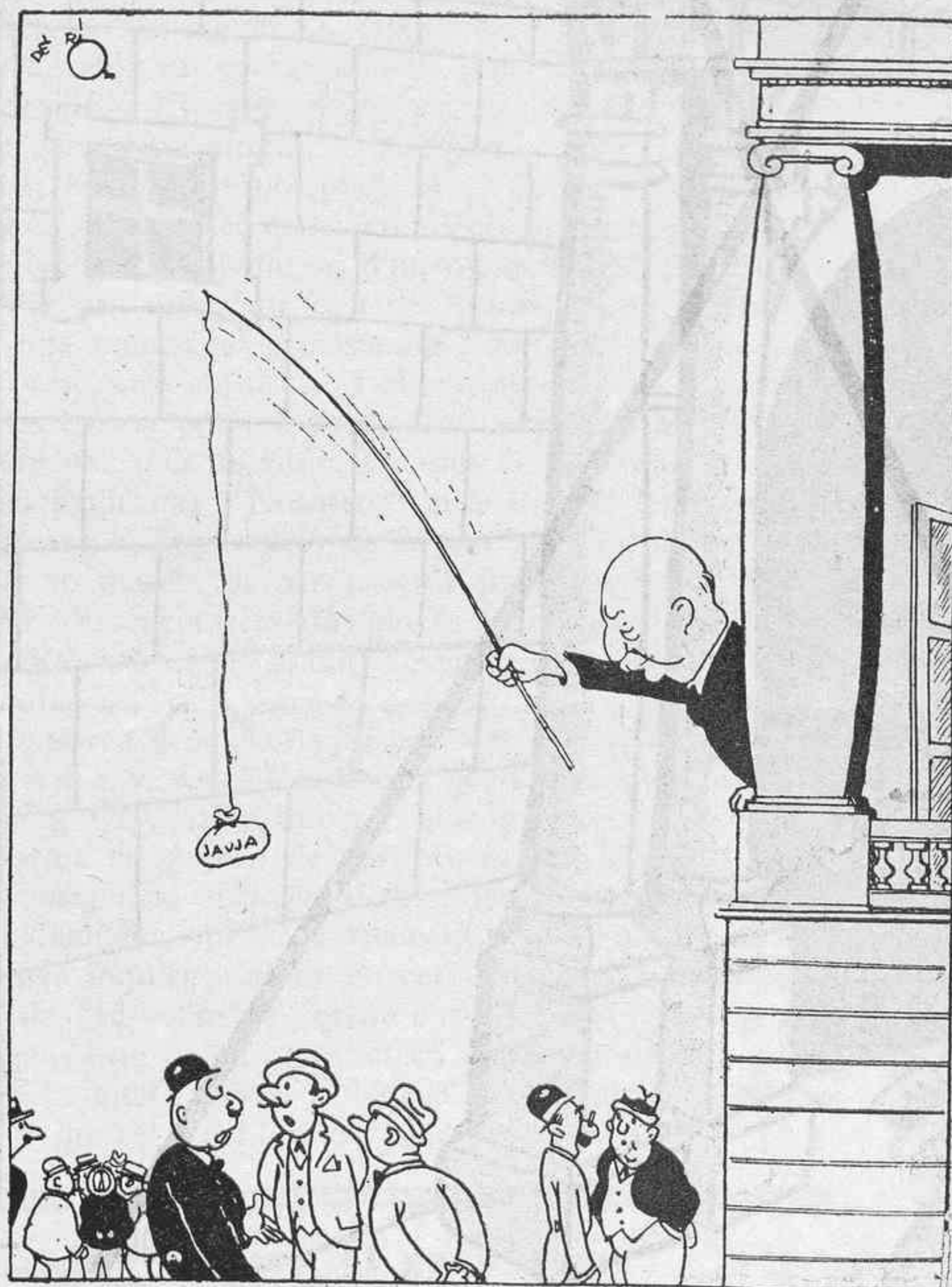
El dia 7, a les set de la tarda, Hipòlit Làzaro cantarà a la nostra llibreria, Rambla del Mig, 20, una de les seves romaneses més famoses.

—Arriba, nois, ja la podem aixecar; però la volen en companyia.

—Fa molts anys que m'espero assegut; però em sembla que ha arribat l'hora d'aixecar-me i fer feina.

LA FIGUERETA DEL BATLLE

—¿No et sembla que el nostre batlle ja comença a fer massa broma?

El vinent dimarts

Es la Festa del Llibre. Es la diada que, malgrat de tots els pessimismes, ha marcat una fita en la història de la gent. Cadascú posa mà a l'armilla i, disposant del què pot, compra un o més llibres. Hi ha qui espera aquesta avinentesa per a gaudir del descompte de la diada, i hi ha qui la desitja per a lluir davant del públic nombrós una bona adquisició de volums. El 7 d'octubre els perdonem a tots: interessats i vanitosos. Aquella diada, un home, escollint davant d'una escaparata, ens apar més home. Els que no podem acceptar, són els qui han comprat tres volums, i a casa n'hi porten sis. Cal esmentar aquest cas, de sí massa freqüent en dies ordinaris i flagell en el dia del llibre. Aquesta festa va implantar-se pels lectors honrats, no pels escamotejadors de llibres.

I bé, amics de "L'Esquella", que cada setmana teniu la paciència de llegir aquestes ratlles. Dimarts que ve us esperem a tots a la nostra llibreria. El recó històric de la més històrica Rambla del Mig ha d'ésser insuficient, com cada any, per a rebre-hi els amics. ¿Què hi fa que per entrar-hi hàgiu de sostenir empentes i que, en arribar al taulell, us hàgiu aprimat? Cinc minuts més tard tindreu a les vostres mans els volums demanats, la lectura dels quals us ha de recompensar sobradament l'angúnia passada.

Llegiu, llegiu força, amics. La lectura és el plaer més gran que podem tenir els mortals. Llegir és aprendre delectant-se. Cada llibre té coses noves i paraules alligona-dores. Un bon llibre és el pare de tots els pares, i l'hem de mostrar orgullosos en lloc preferent de la llar. Uns quants llibres apilotats sobre qualsevol cadira no són un malendreg, sinó un adornament, un embelliment de la casa.

Decanteu-vos per la literatura de casa. Sortosament, totes les branques tenen bons volums escrits en la parla nostra. Tenim els nostres mestres, els nostres editors en la llengua vernacle. Uns i altres us esperen amb els braços ben oberts per a oferir-vos les seves millors gales. En aquest dia, 7 d'octubre, compliu amb els vostres deures de lectors i de catalans.

I a vosaltres, dones i noies que sou l'orgull de la ciutat "arxiu de la cortesia", hem de dir-vos també que vingueu a casa nostra. Tenim llibres per vosaltres. Heu de compartir les tasques quotidianes tenint ben a la vora un llibre. Una ínfima part de l'import que esmerceu en afaisonar el vostre rostre, teniu l'obligació de destinar-la a llegir. No vulgueu arribar a la major edat sense haver fruit del que és un bon llibre. Deixeu per uns moments el flirt, el cinema i el tango, i llegiu. Hi ha temps sobrer per a tot.

Veniu tots a "L'Esquella". Embadaliu-vos davant l'arranjament que ens farà l'Alarma—l'escenògraf que cada any s'emporta el primer premi—i resseguiu els títols de l'aparador. N'hi trobareu, de llaminers, que us atrauran. I estem segurs que si per uns moments us sentíssi rics, poderosos, us els emportaríeu tots...

Fins dimarts, doncs, lectors de "L'Esquella".

DOMÈNEC DIUMENGE

Recorden-vos que dimarts vinent s'escau la Diada del Llibre. No deixeu de venir-nos a veure, Rambla del Mig, 20. No deixeu de comprar llibres!

Un delictes definit pel codi

L'article 513 del Codi penal vigent diu en el seu paràgraf segon:

"Serà castigado con la pena señalada en el pàrrafo anterior (*de sis mesos a tres anys de reclusió i multa de 2.000 a 10.000 pessetes*) y ademàs con la inhabilitación absoluta de seis a veinte años, el funcionario público que, faltando a las obligaciones de su cargo, y teniendo noticia de la perpetración de cualquier delito, albergase o proporcionase la fuga a los reos".

El cap de policia de Barcelona, senyor Toribio, divendres, dia 26, a les tres de la tarda, va acompanyar amb l'auto de la "Jefatura" a la frontera francesa el senyor Macià, reclamat per diversos Jutjats militars, i que venia a presentar-s'hi: de 6 mesos a 3 anys de reclusió, de 2 000 a 10.000 pessetes de multa, i de 6 a 20 anys d'inhabilitació.

D'un governador a l'altre

COMIAT I SALUTACIO

El senyor Milans del Bosch ja no és governador civil de Barcelona. Cal dir que en tenim una verdadera satisfacció? No cal dir-ho. Com que som esplèndids, hem obert unes ampolles de xampany, hem posat fanalets a la Redacció i hem posat al gramòfon uns discos de Paül Whiteman i del mestre Demon. Amb això queda dit i redit el content general de casa nostra. El senyor Milans del Bosch no ha estat un bon governador civil. No ho ha estat. La seva política d'home enutjat, la seva constant tossuderia—que no era pas rectitud ni molt menys—ha posat, mantes vegades, en perill la tranquil·litat de Barcelona.

Val a dir que l'edat i les xacres que comporta la vellesa el feien un dels homes de més mal tarannà que han passat pel Govern Civil de Barcelona. Ni el senyor Martínez Anido, amb tota la seva rigidesa, havia arribat a tractar les visites com ell ho feia. No rebre senyores, negar la paraula als que anaven a justificar una falta comesa, cridar persones respectables pels anys o pels mèrits contrets, negar-se a rebre cap multa, per absurda que fos, accentuar la censura com mai, i arribar a dir als periodistes que el que tenien que fer els diaris de Barcelona era copiar el que deia "A B C" i "La Nación", com si això fos un poble de la Mancha o un barri inculte i amb necessària intervenció del pensament estrany. El senyor Milans del Bosch arribà fins a cridar a repòrters de "La Vanguardia" i "El Día Gráfico", donant-los articles retallats de "La Nación", dient que es publicuessin perquè considerava convenient que es fes saber allò. No ha estat un governador a l'altura de Barcelona. Podia haver-ho estat d'una província d'última categoria; però a Barcelona ens calia un home comprensiu i generós, polític i ben educat.

Cal, però, que es liquidi també el seu càrrec de President del Comitè regulador cotoner. Això és quelcom important a resoldre. Regular una cosa, tan sols pot fer-ho qui tingui sentit de la regularització; però ell no n'ha pas tingut en res, com no sigui en estirar-se els punys per tal que sortissin de la mànega.

Bon vent, perquè vagi lluny!

* * *

Han nomenat el general Despujol governador civil de Barcelona. Nosaltres demanem al general Despujol que sigui tolerant i comprensiu. Si li plagués escoltar consells

dels adversaris, nosaltres, que som adversaris de tot poder que no sigui dimanant d'un poder públic passat per la veu popular, li diríem: Vol tenir èxit en la seva gestió? Vol anar-se'n de Barcelona com se n'anà Portela, i d'altres que tingueren l'adhesió popular de totes les classes socials? Vol triomfar? Doncs, bé; faci a l'inrevés tot el que ha fet el general Milans del Bosch. L'èxit és segur. I és una recepta que estem disposats a patentar.

(Aquest article fou censurat)

La Festa Major del Maricel-Park

El parc d'atraccions del cim de Montjuïc ha celebrat la seva Festa Major. El poble de divertiments ha volgut fer com tots els pobles i, combinant uns programes escaients, ha tingut tota una setmana de ballarugues i lluminàries extres.

Maricel-Parc s'ha imposat a la nostra ciutat. La gent hi va per a fruit de l'agradable temperatura que s'hi troba. I s'embadaleix davant les atraccions i, gastant-se unes quantes pessetes, es diverteix. Que ja és dir prou, avui, que amb diners hom pot divertir-se.

Llàstima, tan sols, que els concessionaris de les atraccions, rifes i altres barraques de per allà, no es decideixin a una reducció total de tarifes; indubtablement, seria en benefici d'ells, ja que el públic deixaria d'ésser espectador per a convertir-se en client...

Vaja, prou!

L'Ajuntament de Barcelona té un dèficit de vint milions de pessetes en el seu pressupost, senyors. I, no sabent com eixugar-lo, es decideix a crear una sèrie d'arbitris i augmentar-ne una colla d'altres, la llista dels quals esgarrifa.

Vaja, prou, nous senyors dictadors de la ciutat comtal! ¿Us heu pensat que això és Xauxa? La pubilla ja n'està cansada, de rebre les vostres clatellades. A Barcelona, el noranta per cent dels ciutadans no tenen una pela. No els empeu més.

Darrera d'uns impostos de post-exposició, uns altres. Això serà el conte de no acabar mai. No teniu dret a jugar d'aquesta manera amb els ciutadans barcelonins i les seves armilles. Recordeu-vos que els que ocupen els càrrecs municipals hi són sense la vènia del poble. I no heu d'ultrapassar la missió que us ha estat confiada.

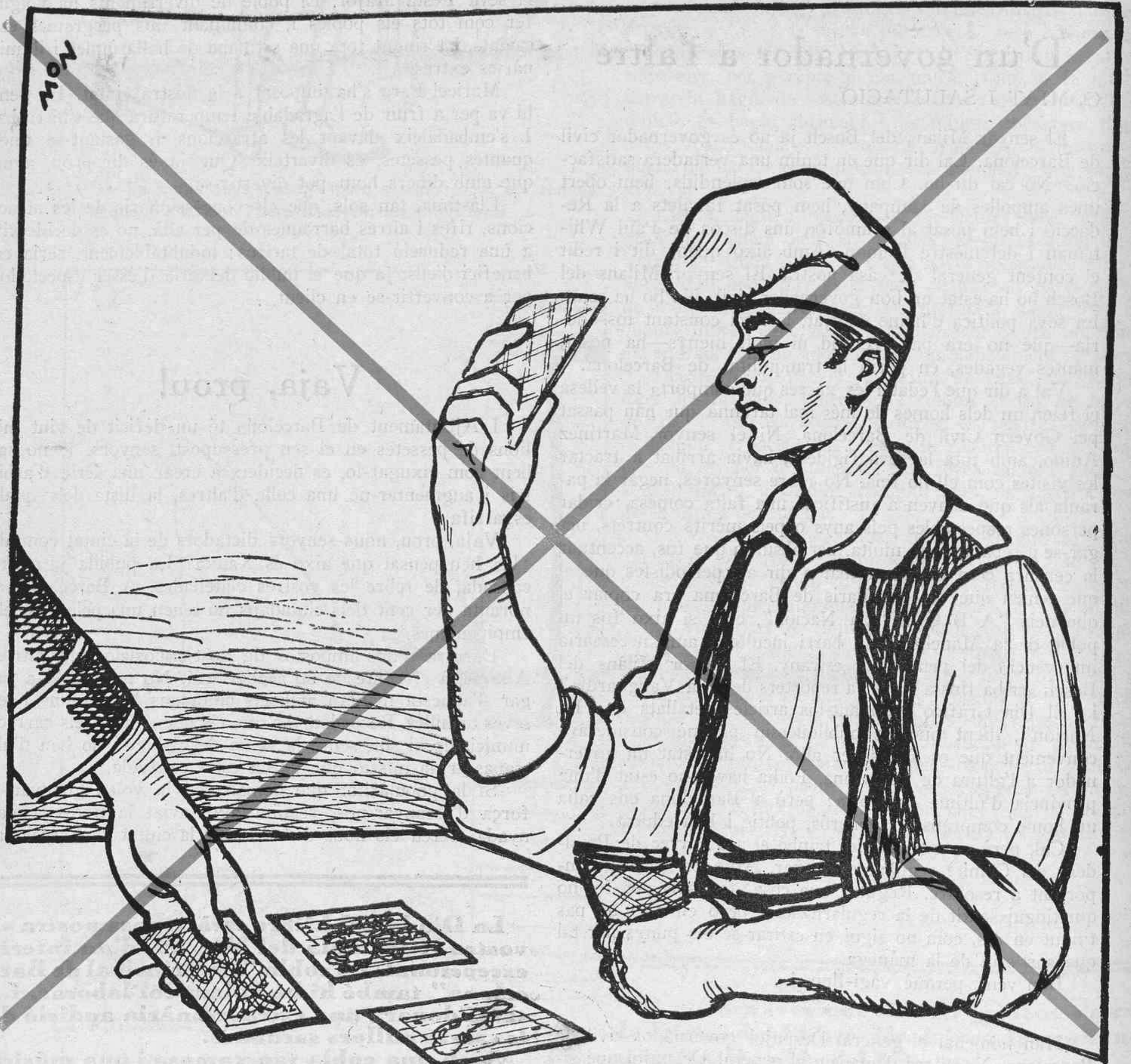
Si la popularitat que demanàveu la voleu guanyar a força d'escanyar-nos, seguint així, aviat la tindreu guanyada. Sereu els nous dictadors de la ciutat de Barcelona.

La Diada del Llibre serà, a casa nostra - i vostra -, Rambla del Mig, 20, d'un interès excepcional. La cobla "La Principal de Barcelona" també hi ha volgut col·laborar, i a tal fi donarà una extraordinària audició de les seves millors sardanes.

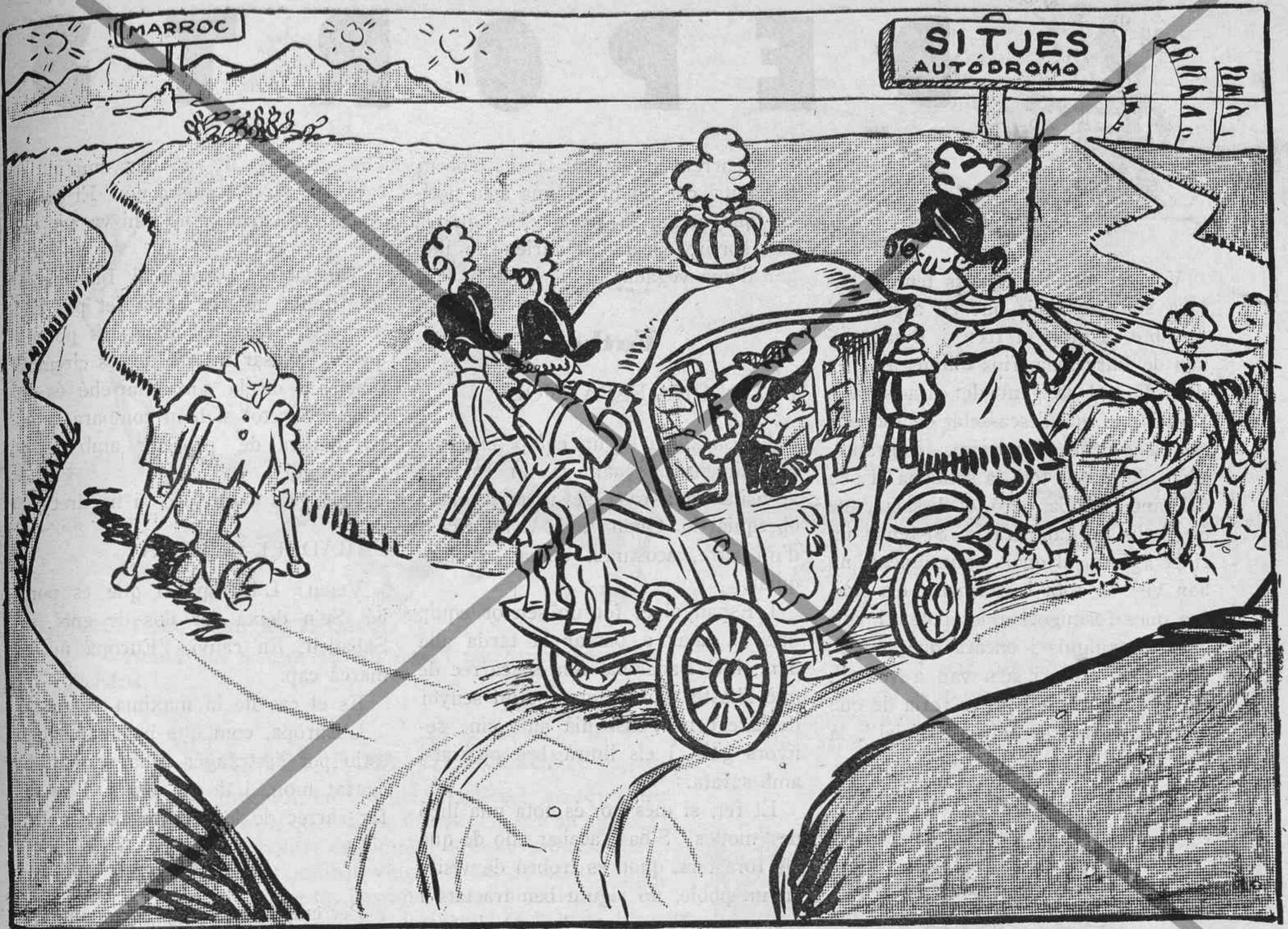
Amb una cobla tan xamosa i una música tan valenta, ¿qui no compra llibres?

...i els que no la demanen

JUGADA DIFICIL

LA INCOGNITA

El cotxer: Cap on tiro?
L'amo: Cap a Sitges, home!

PARÒDIA D'UNA OBRA BENEVENTIANA:

“El hombre alegre y confiado”.

DEPORTS

Vet ací que en aquests temps, encara són molts els que en arribar el dissabte, agafen el tren i desapareixen de Barcelona, fins dilluns al migdia. Essent la gent de casa seva a fora i com que l'escassetat de moneda no els permet fer gaires filigranes, s'han de passar tota la setmana al peu del canó. Arriba, però, el dissabte, que és el dia de l'alliberació. Si tenen un fillet a fora, al qual, naturalment, no han vist en tota la setmana, els agafen unes formigors a les potes, i, vulgues no vulguis i encara que plogui, munten al tren, i se'n van a veure'. En aquests casos hom es refia de què dilluns trobarà la "Hoja Oficial", la

qual l'assabentarà del que ha passat pel món durant el diumenge. Què és cas! Hi trobareu l'anunci del "Varon Dandy", de "los Grandes Almacenes El Siglo", de la "Faràndula teatral" i de moltes altres coses que us fan picor al nas d'anunci o de retall d'estisora. Notícies, en canvi, ben poques. Les d'Espanya i de l'Estranger, que us sembla que ja les heu llegides al "Ciero" del dissabte, millor dit, del divendres, i de l'esport no en parlem. Hi ha totes les ressenyes que calen; però semblen talmant estisorades de qualsevol "Ciero" de la setmana anterior.

Això és la "Hoja Oficial". Tenen tota una setmana de temps per a rumiar el que hi han de posar. I es veu que no se'n preocupen i que esperen al darrer moment, això és, el diumenge a la nit, per tal d'embastar-la a corre-cuita.

I així surt. Els que en arribar de

fora, correm a comprar-la ens trobem decebuts, car no hi ha una sola notícia que valgui la pena. ¿Per què la fan sortir, encara? Haurien de plegar d'una vegada.

Futbol

BADALONA-ESPANYOL

El Badalona és un equip amable i complimentós. Quan va un foraster a visitar-lo a casa seva, acostuma a obsequiar-lo. Quan va de visita a casa d'un altre, acostuma deixar-se obsequiar.

L'Espanyol és tot un senyor equip que va anar a passar la tarda allà baix, i el Badalona, fent-se càrrec de què l'hoste visitant era tot un senyor de categoria, l'obsequià amb cinc senyors gols, i els lliurà ben apariats, amb safata.

El fet, si més no, és tota una lliçó de "modos". S'ha d'acabar allò de què els forasters, quan es troben de visita en un poble, no siguin ben tractats i ben atesos. Encara que la gent de fora tingui fama de mal educada, aquest cop el Badalona ha demostrat que no era cert, que estava disposat a reivindicar-se.

L'Espanyol va marxar de Badalona molt satisfet de les atencions i, sobretot, del regal de cinc gols que els féu el Badalona.

El que es va desviure més en atencions envers els de l'Espanyol, fou En Forgas.

BARCELONA-JUPITER

Veieu? Aquí va ésser al revés. Fou l'equip visitant el que es va desviure volent demostrar a l'altre les amabilitats i les ganes de complaure'l.

De mica en mica, amb tota l'amabi-

litat del cas, li va anar omplint el cabasset. Arribà fins a nou. El cabasset ja era curull, i no n'hi va fer cap més.

Tanmateix, però, n'hi féu massa. El Júpiter no s'hi havia fet pas creditor. Per part del Barça es pot dir que va abusar un xic de les circumstàncies i de la sort. Gairebé és un abús. Sobretot si hom compara la seva manera de procedir amb la de l'Espanyol.

Nou gols a un! No hi ha dret!

SABADELL-EUROPA

Veieu? L'Europa sí que es porta bé. Se'n deixà fer dos de gols, pel Sabadell. En canvi, l'Europa no en marcà cap.

Es el cas de la màxima correcció.

L'Europa, com que ha anat aquest estiu per l'estranger, s'ha refinat. ha agafat món, i do de gents, i se sap fer càrrec de les circumstàncies.

Ciclisme

Per culpa de la pluja, la reunió que s'havia de celebrar dissabte passat al Velòdrom de Sans, va ésser suspesa.

En canvi, se celebrà la carrera del

Prat, la qual va guanyar En Juli Borràs. En Canyardó, que hi prenia part, es va retirar en arribar a Sant Andreu.

Les tradicions del temps d'En Ramon Torres encara continuen. Cada vegada que hom anuncia una festa ciclista al Velòdrom, ha de ploure.

GOL-KIK

VICTIMES DEL MATRIMONI

—Pensar que la carn va tan cara, i tan barata que jo la vendria.

No tot són defectes

La nostra joventut, ho hem de reconèixer, en té molts, de defectes. Però la que no és nostra, encara en té més. La joventut de fora casa és ximple: la d'ací és inconscient. Totes les salvatjades que han vingut de les ciutats que presumen de cultes, han estat llastimosament imitades per les gents joves d'ací: així hem vist desfilar el futbol i la boxa entre crits, raons i quelcom més. Així en els balls hom ha vist retorçar-s'hi les parelles com si estessin atacats d'un mal estrany que els fes moure ventre i cames d'una manera grotesca. Així hem vist, ¿per què no dir-ho?, com una pel·lícula que molts anys enrera ens l'havien ja servit en el teatre, si no amb tanta "fastuosidad", a preus més baratets, ha resistit mig any en el cartell en una ciutat on els teatres—sobretot els catalans—viuen de l'aire... de la piatea.

Però no venim disposats a citar defectes, i menys defectes així: importants.

Volem consignar la prova de civisme que en un dia com el de la Festa del Llibre, dona la nostra joventut.

Aquest dia compren llibres homes i dones. I no per l'egoisme del preu, no. Els compren per tradició. El llibre, en aquesta diada—deixant a part la importància que sempre té—n'adquireix una altra: la importància d'ésser llibre.

Portar en un dia així un llibre a les mans, és portar unes flors un diumenge de primavera; una alfàbrega la nit de Sant Joan...

Aquelles parelles que passen i parlen de llibres, oh, si sabessin que bonic que fan!

La noieta del vestit tot blanc que cada tarda veig pas-

Com cada any, per la Festa del Llibre, a la llibreria d'Antoni López hi trobareu els homes més destacats de la nostra literatura.

sar, amb la seva cara pàl·lida, els ulls tristos, l'aire indolent... Avui no sembla la mateixa. Duu un llibre obert, de tapes roges, enceses, i l'examina. Llegeix el final. Es veu que li plau i se'n va amb aquella taca roja encesa damunt del vestit com un cor posat per la part d'enfora.

També passa un home. Passa cada dia. Passa cap al tard. Compra un diari. Consulta uns resultats, i allà sota el fanal maleeix i renega. Avui, quan ha passat, duia un llibre. I ha llegit més que mai. I l'he vist que marxava alegre.

I aquesta joventut té defectes? No!

El sol fet d'haver prestat el seu ajut d'una manera tan entusiasta a una festa com la del llibre, la perdona a bastament dels pecats en què, ho repetim, inconscient, hagi pogut incórrer durant l'any.

Anim, joventut! Avant amb el vostre entusiasme! Heu de demostrar a aquells senyors que s'aprofiten—si poden—de la rebaixa del preu d'un llibre per adquirir-lo "Diario" o "Mayor"—els dos únics llibres que mai recomanarem—, que, sense necessitat de tenir els seus diners ni sense necessitat de xarangues, envelats, trens especials, "llegada de autoridades", focs d'artifici i bunyets de vent, heu creat la festa Major més Gran de l'any: la del Llibre.

Li haveu feta tant, de gran, que ara ja no anirà a la cua de les altres: anirà al davant: serà la digna Presidenta de les Festes Majors. I serà per l'abril, aquest mes de joventut, de rialles, de flors, de totes aquestes coses tan íntimament lligades amb el llibre, i que només certes persones saben estimar.

Agustí COLLADO

NOU

"Paca, la telefonista" és el títol d'un sàinet en dos actes i tres quadros, original de Sevilla i Carreño amb música del mestre Daniel.

El llibre és entretingut i divertit com la majoria dels d'aquests sortosos autors. Té tipus molt ben traçats—entre ells el del mestre sastre i el del "señor Benito"—, acudits i situacions d'una gràcia de bona llei.

Però l'interès, la nota culminant de l'estrena la donava el músic—cosa, de totes maneres, molt natural tractant-se d'una obra lírica—, que aquesta vegada—cosa estranya!—no era ni el mestre Alonso, ni el mestre Guerrero: era el mestre Enric Daniel.

Aquesta és la primera partitura que estrena el mestre Enric Dániel, i pot estar ben content de la seva obra. Ha compost una música inspirada, rica en vena melòdica i en orquestració, que subratlla encertadament les situacions de l'obra.

En la interpretació es distingiren Pere Segura, Matilde Vázquez, Empar Saus, Rodolf Blanca i el senyor Arteaga. El senyor Ughetti, cantant i declamant, ens semblà un xic massa afectat.

El decorat, vulgar.

VICTORIA

"La picarona" és una sarsuela en tres actes, original d'E. González del Castillo i Lluís M. Romàn—llibretistes ben coneguts i aplaudits—a la qual ha posat música el mestre Alonso.

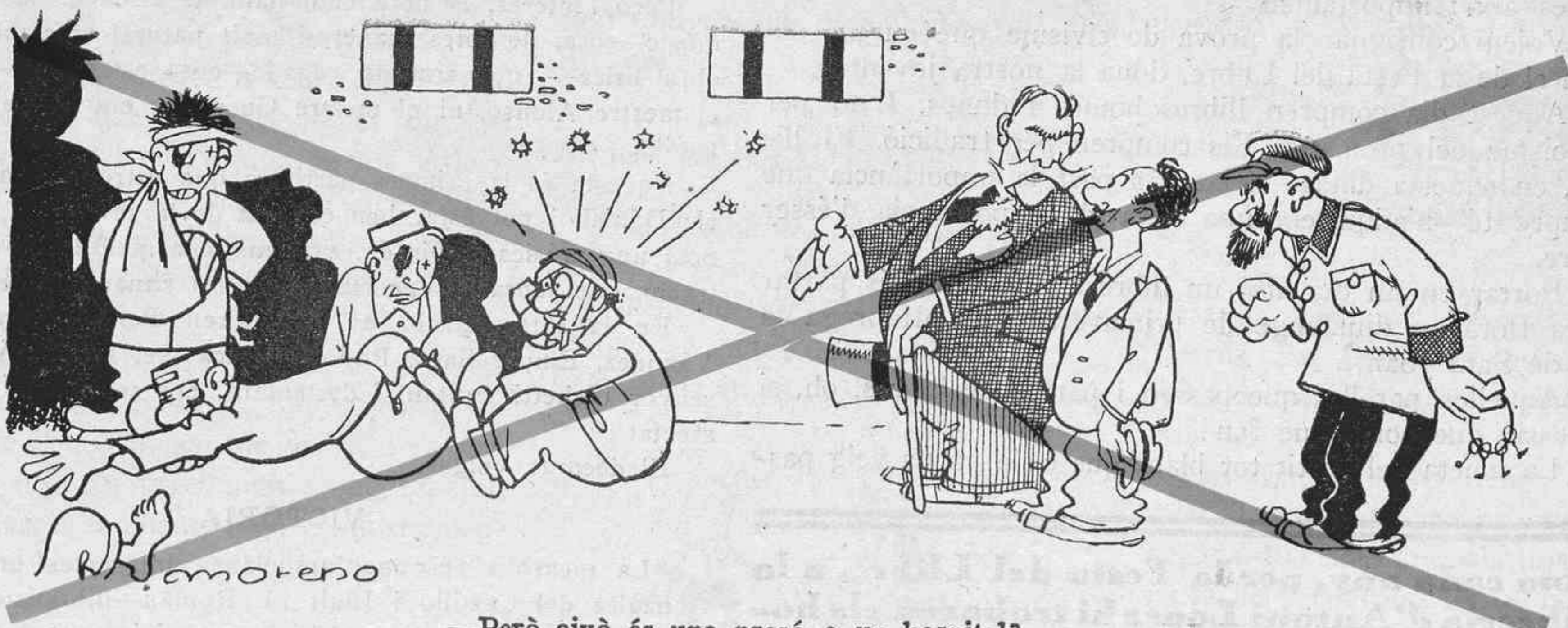
ENCARA EN QUEDEN

—Ara anirem per vosaltres

LA JOGUINA DE MODA

L'espanta-sogres.

—Però això és una presó o un hospital?

Un llibre construït amb encert, ple de situacions. Una música brillant, que es nodreix, en part, en el folk-lore castellà i té sempre una factura elegant i inspirada. És a dir: una obra força interessant i digna de veure's. Hi ha, sobretot, tant en els llibretistes com en el músic, una intenció d'honradesa artística que cal aplaudir.

Els elogis a Marcos Redondo no cabrien en aquesta secció del periòdic. Marcos Redondo és, cada dia més, un gran cantant, un dels pocs cantants que poden no avergonyir-se del qualificatiu d'eminent. El secundaren els senyors Angel de León—un actor i director dels que no se'n troben cada dia—; Acuaviva, i les senyores Bugatto i Alcaraz.

BARCELONA

Lluís Fernández Ardavin, poeta que ha escrit coses, si no genials, força acceptables, ha escrit una comèdia que es titula "Han cerrado el portal".

El pitjor no és que l'hagi escrit: el pitjor és que l'hagi estrenat. Perquè amb comèdies com "Han cerrado el portal" ço que "cerrarian" aviat fóra el teatre.

GOYA

Dimecres va debutar la Companyia de comèdies dirigida per Alfons Vidal i Planas, amb l'estrena de "El loco de la Masía". Com que el número estava en màquina, ja en parlarem la setmana que ve.

Els desitgem molts èxits.

ESPANYOL

Josep Santpere ha celebrat—com ja diem en altre lloc d'aquest periòdic—les seves noces d'argent amb el teatre. Ha estat tota una festassa, composta de dos grans programes. "La reina del cor", "L'alegria que passa" i "El pobre Valbuena", el primer, i de "El barber de Sevilla", l'obra magnífica de Beaumarchais, el segon. Programa a to amb els múltiples talents d'actor de Josep Santpere, que igualment es fa aplaudir en un paper desorbitadament còmic que en un d'extremadament dramàtic.

El públic, que reconeix en Josep Santpere, un dels nostres millors actors, celebrà aquestes noces d'argent omplint el teatre i aplaudint amb tant entusiasme, que talment semblava que hom celebrava un míting republicà.

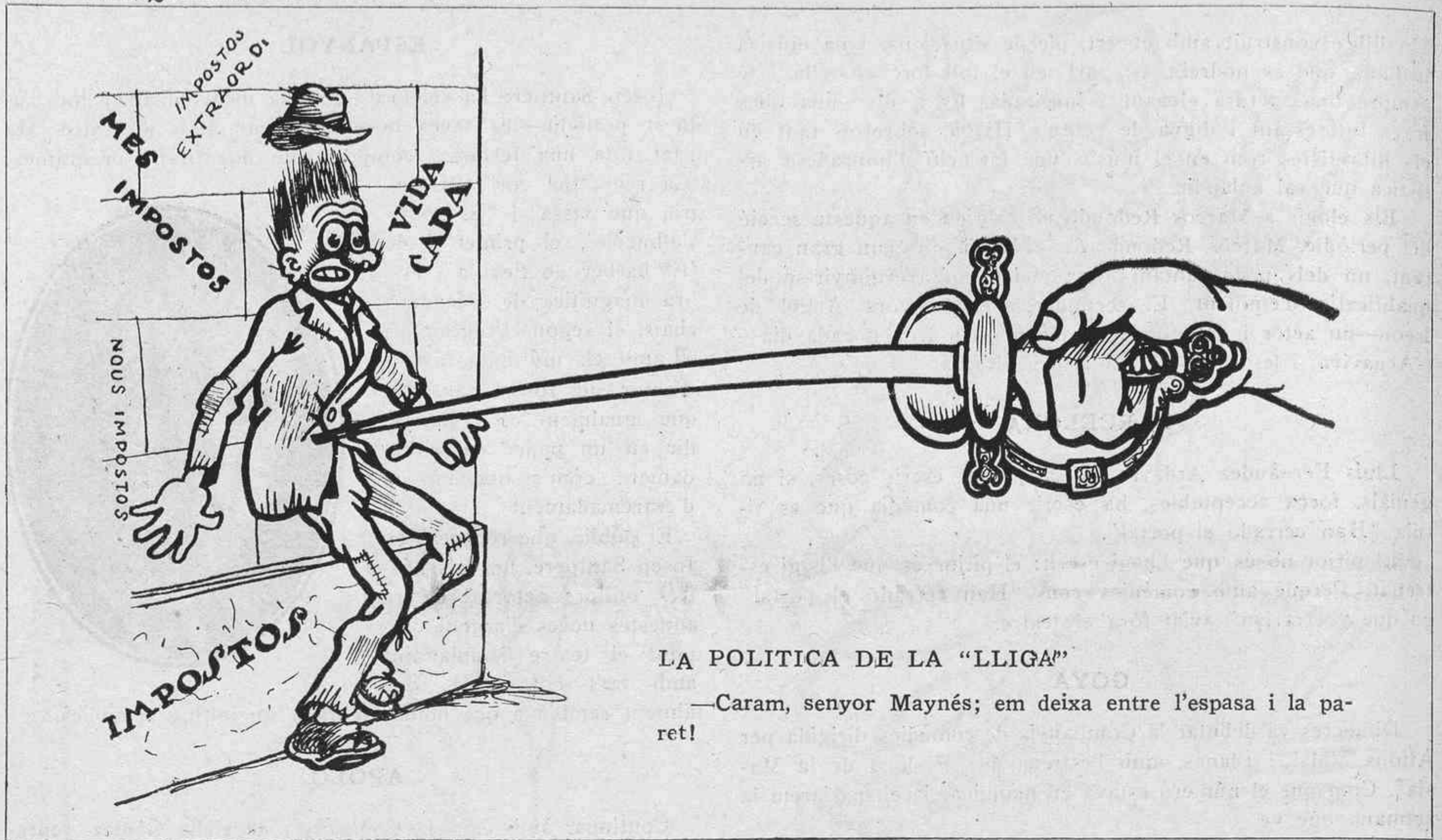
APOLO

Continua, amb èxit, la Companyia de Cèlia Gàmez, representant, amb plens cada nit, "Las guapas", del mestre Alonso.

SENYALS DEL TEMPS

—Saps que la barretina t'agafa una forma estranya?
El del gorro frigi.—Doncs, mira: de barretines com aquesta, gairebé ja en duen a tot Espanya.

LA POLITICA DE LA "LLIGA"

—Caram, senyor Maynés; em deixa entre l'espasa i la paret!

OLYMPIA

Hipòlit Làzaro, el gran tenor català triomfador arreu del món, ha donat unes quantes funcions en aquest teatre.

Ja no cal dir-ho: aquestes funcions s'han comptat per plens. I és que a tothom li agrada lo bo. I és que Làzaro ha cantat com sempre: com un àngel.

Dissabte fa el benefici amb la "Favorita", i diumenge s'a-

TALIA

La bombonera del Parallel cada dia es veu més concorreguda.

Dimecres devien estrenar la comèdia alegre titulada "Un marit per fer negoci". La setmana que ve, ja en parlarem.

A. S.

NOVETATS

El passat dimecres s'inaugurà la temporada catalana. S'inaugurà amb una obra nova de Carles Soldevila, titulada "Mecenas".

Sols podem dir, per ara, que tingué un bon èxit. Ja en parlarem més extensament.

Hem rebut la nova sardana "Cor de Catalunya" de la qual n'és autor el mestre Josep Mata, músic intel·ligent dels que faran forrolla.

Creiem que aquesta sardana, "Còr de Catalunya", tindrà un gran èxit.

Hem rebut de l'amic Feliu Roure, regidor del districte V, uns "bonos" que, agraint-los, hem repartit entre famílies necessitades.

Ha començat el campionat de pilota. El jovent català ja tindrà amb què divertir-se. Era tan avorrit, això dels conflictes socials, censura i política. Menys pilota i més vergonya, nois!

comiada del públic de Barcelona amb l'òpera "Marina".

Suposem que farà dos plens.

S'està assajant el nou espectacle que ens presentarà En Gibert el dia 10 d'aquest mes; i, segons referències, serà un gran esdeveniment.

Yanguas, el "pupí" Yanguas, està molestat perquè les notícies que es telegrafien a l'estranger no són reals i fan mal a la pesseta.

Aquestes "pintes" només es recorden de Santa Bàrbara quan trona.

Festes majors... Festes a pobles i ciutats catalanes... "Toros" a Ripoll, "toros" a Tarragona, "toros" a Granollers, "toros" a Tortosa, "toros" a Calella, "toros" a moltes poblacions catalaníssimes...

No és realment d'un efecte deplorable?

LA DIADA DEL LLIBRE

Heu-vos ací com voldríem veure, el dimarts vinent, els ciutadans de Barcelona!

"El Sol", que mantes vegades ha tractat els problemes de Catalunya amb justesa, s'ha preocupat del cas del "Centre de Dependents".

Les actituds errònies sempre troben defensors.

A la plaça de la Cucurulla, la diada de la Mercè, varen fer la festa del carrer.

Hi hagué concurs de moixiganga.

Va guanyar-lo la Lliga.

Ni el governador ni l'alcalde no han autoritzat l'augment en el preu de la carn. Però la carn s'ha apujat.

Aquí tothom f. el que li dóna la gana.

I ara que parlem de la vida cara.

Tenim entès que la farina ha sofert una bona baixa; suficient, quan menys, per a rebaixar el preu del pa. Però es paga al mateix preu.

I els pobres, que morin. Si no poden menjar, que dejunin.

Segons el nostre alcalde, el general Berenguer es mostra ben disposat a tot el que pugui representar un benefici per Barcelona.

Si no que el comte de Güell és molt modest, i no diu que les lluminoses idees són d'ell, fabricació pròpia, de la seva closca.

Ai, que patirem!

Ha estat ajornat el festival del Pres, que organitzava la Premsa esquerrana.

En donarem detalls a mida que se sàpiguen

El senyor Maynés ha tingut una gran idea: carregar els barcelonins—els barcelonins que l'han dut amb el seu vot a l'Ajuntament—amb nous impostos.

Sí, vaja; és la política de la Lliga, tan beneficiosa per a Catalunya.

Ha vingut Francesc Macià. I se n'ha hagut d'entornar.

Si s'hagués pogut quedar i Puig i Cadafalch hagués estat a Barcelona, quina poca gràcia li hauria fet!

Segons escriu "Pol" a "La Veu", la lliga compta amb més devots que tots els altres partits junts de Catalunya.

Per una vegada, Pol ho ha encertat: enlloc hi ha més beats que a la Lliga.

Amb tot, els ho pronostiquem: portaran molt pocs capellans a l'enterro...

Ha mort el senyor Josep Ponsà, aquell primer tinent d'alcalde tan cèlebre de l'Ajuntament de la Dictadura.

Que ve bé allò ara de "Déu l'hagi perdonat!".

El comte de Güell ha anat a Madrid; diu que a gestionar assumptes d'interès per a la ciutat.

Trobem que s'hi hauria pogut quedar. Viure a la cort i fins passar estones amb l'"ós", què no és cosa poc bonica?

Quant als assumptes d'interès, cregui'ns el senyor comte: igual se solucionen tot sols...

Codi Civil de la Dictadura, Llei de Jurisdiccions, amenaces dels fiscals, procés contra el senyor Salvatella, procés contra Indaleci Prieto, detencions governatives, supervivència de la censura...

Oooh! La llibertat!

L'Ajuntament ha editat uns cartells, reproducció d'un dibuix de l'Obiols, convidant els pares de família a matricular els seus fills a les escoles i grups de cultura

Trobem molt bé aquesta propaganda en pro de l'estudi. Però trobaríem millor que els diners que l'Ajuntament llença en xeflis i festes, els gastés en escoles.

Impremta "L'Esquella" i "La Campana", Om, 8, Barcelona

ESPECTACLES

GRAN TEATRE ESPANYOL

Avui, tarda: **TOMMY, L'HOME DE LES DUES NITS.**
Nit: Vodevil! Vodevil! **PORTEN RES DE PAGO?**

Dissabte, tarda, a dos quarts de cinc: Acte primer de **LES TEMPTACIONS DE SANTPERE** i **A L'ARMA, A L'ARMA, FILLS DEL POBLE.** Nit: **ELS ALLOTJATS.**

Diumenge, tarda, Primer acte de **LES TEMPTACIONS DE SANTPERE** i **EL 69 MUNTAT.** Nit: **L'ESCOLA DE LES COCOTS.**

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyia Catalana VILA-DAVI

Espectacles per a infants. El meravellós espectacle

LA FLOR DEL LLIRI BLAU

Totes les nits: Exit de la Companyia amb l'obra de l'Àvelí Artís:

QUINA LLASTIMA DE XICOT!

Totes les nits:

QUINA LLASTIMA DE XICOT!

TEATRE TALIA

Companyia de vodevil, comèdies i sainets

Primera actriu: ENRIQUETA TORRES

Avui, divendres, nit, a un quart d'onze, el vodevil alegre i galant, en 3 actes, de grandió exit:

UN MARIT PER A FER NEGOCI

Gran presentació. Decorat nou de Fontanals

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc:

TOT PER L'HERENCIA i el vodevil **LA PIGA DE LA FELICITAT.**

Nit i diumenge, tarda i nit:

UN MARIT PER A FER NEGOCI

TEATRE GOYA

(Temporada oficial 1930-31)

Companyia de comèdia i farsa d'ALFONS VIDAL I PLANAS

Primera actriu: CARME SANCHEZ

Avui, tarda, a un quart de sis, i totes les tardes, grans funcions. Nit, a un quart d'onze, i totes les nits. El grandió exit de la farsa tragicòmica, en tres actes,

EL LOCO DE LA MASIA

d'Alfons Vidal i Planas

TEATRE APOLO

Avui, divendres, nit, i totes les nits: L'èxit dels èxits,

LAS GUAPAS

Triomf immens de la bellíssima vedette CELIA GAMEZ

Creació del primer actor còmic FAUSTI BRETANO
60 formoses Girls Gamez, 60

—Per molt que el falquem, em sembla que anirà a terra.

PAPEL
DE
FUMAR
BAMBU

Escoles GUIMERÀ

Nou de Sant Francesc, 25, principals

Cardenal Casañas, 15 i 17, principals

Col·legi Acadèmia

Primera Ensenyança Graduada

**COMERÇ
BATXILLERAT
IDIOMES**

CLASSES DE CATALA

TELEFONS: 23838 - 23065

MARICEL-PARK

GRAN PARC D'ATRACCIONS
MONTJUIC

MUNTANYES RUSSES

Les més sensacionals d'Europa

BUG L'atracció més trepidant

Witching Waves La sempre agradable atracció

GRAN PISTA D'SKATING

MAGNIFIC RESTAURANT

TOBOGAN - CASCADA - DISCOS - SKOOTER

Mitjans de comunicació:

AUTOS: Carretera de Montjuïc, recentment asfaltada.

PUBLIC: Funicular de Montjuïc (bitllet anada i tornada combinat amb entrada al Parc: 1 pta.)

ENTRADA AL PARC: 0,50 ptes.

Oficina d'iniciativa i organització folk-lòrica internacional.-Divulgació de cants i balls regionals.-Presentació de Bandes de Música, Cobles de Sardanes, Orquestres i Orquestrines.-Agrupacions corals, Colles de sardanistes i Balls de bastons, Esbarts dansaires i Rondalles típiques, Xiquets de Valls.-Direcció de Festes populars

"ARXIU DE LA SARDANA"

ARXIU ARTÍSTIC I DE REPRESENTACIONS

NOGUERA SOLÉ

DESPATX: Misserferrer, 1, pral.

BARCELONA

Telèfon núm. 15137
Apartat de Correus 305

Direcció abreujada:
(Telefònica i Telefàtica)
BARCELONA-ARXIU

VIES URINÀRIES - Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inítilment de les dites malalties gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions) amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *u. e. tritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluixos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els **Catxets del Doctor Solvré**. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugies, etc., tan perillós sempre i que neces-

sit sempre la presència malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avariosis), *eccemes*, *herpes*, *ulceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Pindoles depuratives del Dr. Solvré**, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmentant totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell; inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *fadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les **Gragees potenciades del Dr. Solvré**. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la juvenesa, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pesse-tes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'50 ptes. en segells per al franqueig a **Oficines Laboratori Sòkatarq**, carrer del Ter, 16. telèfon 544 S. M. Barcelona, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desentellament, tractament i guariment de les dites malalties.

IDIOMES

Francès
Anglès
Alemany
Italià
Portuguès
etc.,

ràpidament i pràcticament, només els ensenya la renomada

Escola Massé

Rambla dels Estudis, 14, i carrer de la Canuda, 2
Telèfon 18162

Cada setmana
classes noves

IDIOMES

OCTUBRE

7

DIMARTS

Diada del Llibre

10 per 100 de descompte en totes les vendes / Repartiment de catàlegs / Ornamentació de la fatxada a càrrec de l'escenògraf
En Salvador Alarma

Acudiu tots, en aquesta diada, a l'antiga

Llibreria Espanyola

Rambla del Mig, 20

:: Sota l'Hotel Orient ::

La fatxa que farien al servei d'una república.